

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน มีขั้นตอนการดำเนินการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก จำนวน 20 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทสามัญศึกษา และ ประเภทอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2552

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาค้นคว้า ได้แก่ โรงเรียนเอกชน ทั้งหมด จำนวน 20 โรงเรียน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อย จำแนกเป็นโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา 18 โรงเรียน ประเภทอาชีวศึกษา 2 โรงเรียน โดยจำแนกตามสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา จำนวน 12 โรงเรียน และประเภทอาชีวศึกษา 2 โรงเรียน จำนวน 14 โรงเรียน

2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน

2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน จำนวน 1 คน 2) ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จำนวน 1 คน 3) เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนเอกชน 1 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินสร้างเครื่องมือในการศึกษาขึ้นเอง คือ แบบสอบถามการศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประเภทโรงเรียน สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับของบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน จำนวน 5 ด้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 19 ข้อ ดังนี้

2.1 ด้านส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาเอกชน	จำนวน 3 ข้อ
2.2 ด้านส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน	จำนวน 4 ข้อ
2.3 ด้านส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน	จำนวน 6 ข้อ
2.4 ด้านส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชน วิชาการ / วิทยฐานะ	จำนวน 4 ข้อ
2.5 ด้านส่งเสริมด้านการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการ	จำนวน 2 ข้อ

มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ไม่มีการปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ	มีค่าเท่ากับ 1
ปฏิบัติน้อยหรือควรปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ 2
ปฏิบัติปานกลางหรือควรปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
ปฏิบัติมากหรือควรปฏิบัติมาก	มีค่าเท่ากับ 4
ปฏิบัติมากที่สุดหรือควรปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5

โดยเป็นแบบสอบถามแบบ 2 คำตอบ (Two answers) ซึ่งในแต่ละข้อคำถามเดียวกัน ซึ่งในแต่ละข้อคำถามเดียวกันจะต้องตอบ 2 ครั้ง ทั้งระดับบทบาทที่คาดหวังและระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด สอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

2. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 จัดทำแบบสอบถาม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามภายในขอบเขตที่เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน โดยครอบคลุมทั้ง จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านส่งเสริมข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาเอกชน 2) ด้านส่งเสริมและดำเนินการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชน 3) ด้านส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน 4) ด้านส่งเสริมการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาเอกชน วิชาการ/วิทยฐานะ 5) ด้านส่งเสริมด้านการอุดหนุนกองทุนสวัสดิการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและแนะนำให้แก้ไขปรับปรุง

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขให้เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญดังรายนามต่อไปนี้

2.3.1 ดร.บุญรักษ์ ยอดเพชร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

2.3.2 นายวสันต์ ศรีประดู่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2.3.3 นายอนันต์ แก้วแจ้ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

2.3.4 รศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

2.3.5 นางนพมาศ ประสาททอง นักวิชาการศึกษาระดับชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

2.4 นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาโดยใช้สูตรค่า IOC (Index of Congruence) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

นำข้อคำถามและเนื้อหาของจุดประสงค์ของการสร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน ลงความคิดเห็นและให้คะแนน ดังนี้

+ 1 แทน เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือตัวแปรในการวิจัย

0 แทน เมื่อไม่แน่ใจว่าสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือตัวแปรในการวิจัยหรือไม่

- 1 แทน เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือตัวแปรในการวิจัย

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามจากการพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IOC \geq .50$ แสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผลพบว่าข้อคำถามรายข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80 – 1.00 (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค หน้า 177)

2.5 ปรับปรุงประเด็นคำถามตามคำแนะนำที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ และเสนอให้ปรับปรุง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพ และเหมาะสมกับการวิจัย

2.6 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ครูโรงเรียนเอกชนและเจ้าหน้าที่โรงเรียนเอกชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ จำนวน 30 คน จากโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

2.7 วิเคราะห์เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามแล้วปรับปรุงแบบสอบถามโดยการพิจารณาจาก ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach' s Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยง ดังนี้ บาทบาทที่คาดหวัง .8792 และบาทบาทที่ปฏิบัติจริง .9116 (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง หน้า 181)

2.8 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ยื่นเรื่องเสนอเพื่อขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้า
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถามเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 ฉบับ
3. ผู้ศึกษาค้นคว้าตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. นำข้อมูลเก็บมาลงรหัส และเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for WINDOW ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

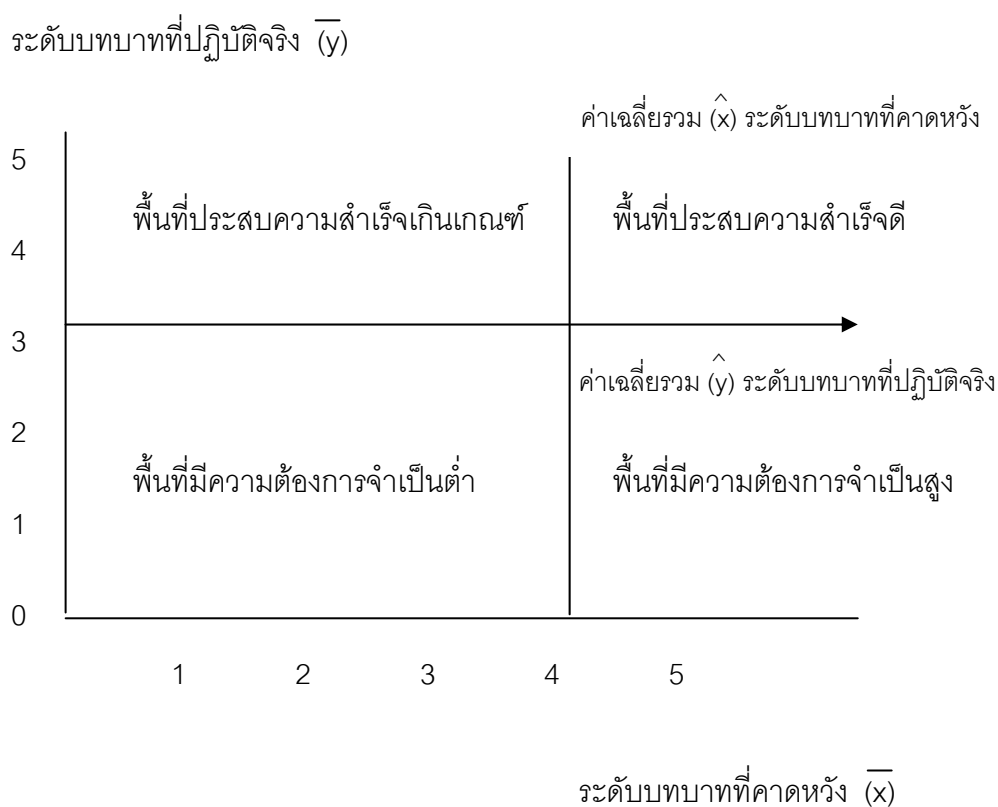
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาค้นคว้านำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ตำแหน่ง ประเภทโรงเรียน สังกัด โดยใช้ค่าร้อยละ(Percentage)
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยให้คะแนนตามเกณฑ์แล้ว หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยความแตกต่างหรือช่องว่างของบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน อันแสดงถึงปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ซึ่งใช้ตามเกณฑ์ (นิภา เมธาวีชัย, 2543 หน้า 125) ดังนี้
 - คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีระดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด
 - คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีระดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก
 - คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีระดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง
 - คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับน้อย
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีระดับความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.1 การวิเคราะห์แบบเมทริกซ์ Matrix Analysis, Hershkowitz (1973) ได้ใช้ฟังก์ชันแบบ criticality โดยใช้ matrix x ขนาด 2×2 กำหนดแนวคิดเป้าหมายสำคัญในการยอมรับการเข้าถึงเป้าหมาย มีการจัดการแต่ละกลุ่มที่ตอบสนองตามลำดับ การวิเคราะห์คำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยที่สำคัญ และคะแนนเฉลี่ยของการเข้าถึงในระดับคะแนนที่ถูกพิสูจน์บน แกน X และ Y บนกราฟที่แสดงขบวนการนี้ตรวจให้ถูกต้องสำหรับแต่ละหมวดหมู่ที่เกินของคะแนนที่สำคัญไปสู่ความสูงสุดของชั้น ซึ่งเกี่ยวกับลักษณะของข้อมูลที่สำรวจความแตกต่างกันระหว่างสองสิ่งที่ควรจะเหมือนกัน โดยใช้แต่ละชั้นของหมวดหมู่ (Witkin, 1984, หน้า 218-219)

สำหรับเกณฑ์การสอบถามความต้องการจำเป็นนั้น ประยุกต์ใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์แบบเมทริกซ์ (Matrix Analysis) โดยคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยรายข้อและค่าเฉลี่ยภาพรวมรายด้านในการปฏิบัติงาน แล้วนำมาเขียนเป็นกราฟการวิเคราะห์แบบเมทริกซ์ ดังภาพ 6

ภาพ 6 แสดงการวิเคราะห์แบบเมทริกซ์ (Matrix Analysis)

โดยสามารถกำหนดระดับความต้องการจำเป็นออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

2.1.1 มีความต้องการจำเป็น แบ่งออกเป็น

1) มีความต้องการจำเป็นสูง หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีค่าเฉลี่ยของระดับ
บทบาทที่คาดหวังมากกว่าค่าเฉลี่ยรวม และมีค่าเฉลี่ยของระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำกว่า
ค่าเฉลี่ยรวม

2) มีความต้องการจำเป็นต่ำ หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีค่าเฉลี่ยของ
ระดับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม

2.1.2 ประสพผลสำเร็จ แบ่งออกเป็น

1) ประสพความสำเร็จดี หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีค่าเฉลี่ยของระดับ
บทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากกว่าค่าเฉลี่ยรวม

2) ประสพความสำเร็จเกินเกณฑ์ หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีค่าเฉลี่ยของ
ระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมและมีค่าเฉลี่ยของระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงกว่า
ค่าเฉลี่ยรวม

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 นั้นเป็นแบบสอบถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์
เนื้อหาโดยเรียงลำดับตามความถี่ของความต้องการ

